

چهارشنبه 24 تیر 1394 - 07:44

۱۸۰ درجه اختلاف دو روایت از یک توافق

دیروز (سه شنبه) پس از ۲۸ روز مذاکره فشرده در وین، نگارش برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) پایان یافت و بیانیه ای رسمی از سوی «محمد جواد ظریف» وزیر امور خارجه ایران و فدریکا موگرینی هماهنگ کننده مذاکرات 5+1 قرائت شد که از دستیابی به توافق نهایی حکایت می کرد.

گزارش خبری تحلیلی کیهان از سند وین

۱۸۰ درجه اختلاف دو روایت از یک توافق

دیروز (سه شنبه) پس از ۲۸ روز مذاکره فشرده در وین، نگارش برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) پایان یافت و بیانیه ای رسمی از سوی «محمد جواد ظریف» وزیر امور خارجه ایران و فدریکا موگرینی هماهنگ کننده مذاکرات 5+1 قرائت شد که از دستیابی به توافق نهایی حکایت می کرد.

سوم آذر 1392 ایران و 5+1 به توافقی موقت موسوم به توافق ژنو یا همان «برنامه اقدام مشترک» دست یافتند. این توافق 6 ماهه تقریباً تمام برگ برنده های برنامه هسته ای ایران را گرفته و در مقابل وعده و وعیدهای مبهم و اندکی را ارائه می کرد. توافق ژنو با هیاهو و جنجال عجیب و غریبی در داخل کشور مواجه شد. برخی آن را فتح الفتوح نامیدند و عده ای دیگر آن را توافقی تاریخی اما گذر زمان و فرونشستن هیجانات کاذب نشان داد، توافق ژنو چیزی جز یک کلاهبرداری نبوده است. طرف مقابل از امتیازات آن بطور کامل و حتی بیشتر بهره برداری کرد و به اندک تعهدات خود نیز عمل نکرد و در این میان به جای آنکه فریاد این عهدشکنی بر سر آمریکایی ها کشیده شود، منتقدان دلسوز داخلی بی سواد و بی شناسنامه خوانده شده و به جهنم حواله داده شدند!

پس از تمديد های مکرر و داستان تفاهم لوزان، دیروز دو طرف بالاخره پس از طولانی ترین مذاکرات سیاسی معاصر، به جمع بندی نهایی رسیدند. اگر چه بررسی بیش از 150 صفحه توافق و ضامم آن کاری زمان بر و حساس است اما شواهد اولیه حاکی از قابل تامل بودن توافق مذکور است. توافقی که مقایسه آن با خطوط قرمز هسته ای، نتایج امیدوار کننده ای به دست نمی دهد. اگر چه ظریف نیز در اظهار نظری گفته است این سقف آنچه می خواستیم نیست اما به نظر می رسد فاصله این توافق با کف خواسته های ما نیز بسیار زیاد و غیرقابل گذشت است.

ظهر دیروز رسانه های داخلی متنی را از قول وزارت امور خارجه کشورمان منتشر کردند که به نوعی می توان آن را فکت شیت ایرانی توافق دانست. محتوای این متن چنان بود که گویا تمام خطوط قرمز هسته ای کشورمان رعایت شده و توافقی برد-باخت به نفع ایران شکل گرفته است! اما انتشار متن اصلی نشان داد واقعیت های موجود چیز دیگری است که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- رفع تحریم ها یکباره نبوده و تدریجی است.
 - تحریم ها لغو نشده بلکه تعلیق می شوند و لغو تحریم ها 8 سال بعد اتفاق خواهد افتاد.
 - رفع تحریم ها به نظر آژانس و حل موضوع ابعاد نظامی احتمالی منوط شده است.
 - برخلاف برخی ادعاها، پرونده هسته ای ایران حداقل تا 10 سال دیگر در شورای امنیت باقی خواهد ماند و پس از آن با شروطی خارج می شود. این در حالی است که در فکت شیت وزارت خارجه آمده است؛ «با صدور قطعنامه جدید ذیل ماده 25 منشور ملل متحد، ضمن اشاره به ماده 41 منشور صرفاً در بندهای مربوط به لغو تحریم های گذشته، تحول ماهوی در نحوه برخورد شورای امنیت با ایران ایجاد خواهد شد.»
 - محدودیت غنی سازی بیش از 3/5 درصد 15 ساله خواهد بود.
 - برخلاف فکت شیت وزارت خارجه مبنی بر اینکه «همه تاسیسات و مراکز هسته ای ایران به کار خود ادامه خواهند داد. بر خلاف خواسته های اولیه طرف مقابل، هیچ کدام نه برچیده می شوند نه تعطیل»، برای 15 سال در فردو هیچگونه غنی سازی انجام نخواهد گرفت.
 - راه برای بازرسی از مراکز نظامی کشور به نوعی باز گذاشته شده است.
- موارد فوق تنها چند مورد از نتایج توافق دیروز است که بدون شک گذر زمان و بررسی دقیق تر متن اصلی، تصویری روشن تر

از آن ارائه خواهد کرد.

اختلاف روایت و برداشت ها از توافق وین در همان اولین ساعات اعلام آن آغاز شد. روسای جمهور ایران و آمریکا در نطق های تلویزیونی خود هر کدام به مواردی خاص و قابل تامل اشاره کردند که در برخی موارد متناقض به نظر می رسید. نحوه و زمان رفع تحریم ها علیه کشورمان، مهم ترین محور این اختلاف بود.

البته آنچه گفته شد نافی زحمات صادقانه و تلاش شبانه روزی تیم مومن و شجاع مذاکره کننده کشورمان نیست و باید به دور از فضاهای احساسی و هیجانی، با معیارهای منطقی و کارشناسی به قضاوت درباره داده ها و ستانده های توافق وین پرداخت.

بیانیه مشترک

ظریف - موگرینی

روز گذشته (سه شنبه) «محمدجواد ظریف» و «فدریکا موگرینی» با حضور در مرکز رسانه ای اتریش بیانیه مشترکی را قرائت کردند.

در بخشی از بیانیه مشترک آمده است: به یمن تعامل سازنده همه طرف ها و تعهد و توانایی هیأت هایمان، ما با موفقیت مذاکرات را به انجام رسانده و اختلافی را که بیش از 10 سال به درازا کشیده بود، حل و فصل کردیم.

در بخش دیگری از بیانیه فوق آمده است: در وین گرد هم آمدیم تا متن «برنامه جامع اقدام مشترک» را بر مبنای مولفه های اساسی که در تاریخ 13 فروردین ماه در لوزان سوئیس مورد موافقت واقع شد، مذاکره کنیم.

گروه 5+1 و جمهوری اسلامی ایران از این «برنامه جامع اقدام مشترک» تاریخی که ماهیت منحصرأ صلح آمیز برنامه هسته ای ایران را تضمین کرده و نشانگر تغییر بنیادین در رویکرد آنها نسبت به این موضوع می باشد، استقبال می کنند.

برنامه جامع اقدام مشترک، مشتمل بر یک متن اصلی و 5 پیوست فنی در مورد موضوعات هسته ای، تحریم ها، همکاری در زمینه انرژی هسته ای صلح آمیز، تاسیس کمیسیون مشترک و برنامه اجرایی می باشد. این اسناد با ذکر جزئیات و بسیار دقیق و پیچیده هستند بنابراین نمی توان خلاصه کاملی از آنها در اینجا ارائه کرد.

ما می دانیم که این توافق مورد موشکافی و تأمل ژرف قرار خواهد گرفت، اما آنچه که ما امروز اعلام می کنیم تنها یک توافق نیست، بلکه یک توافق خوب است. توافقی خوب برای همه طرف ها و برای کل جامعه بین الملل.

به گزارش خبرگزاری ها، وزارت خارجه ایران دقایقی پس از توافق، متنی حاوی جمع بندی موضوعات توافق شده را منتشر کرد. ساعاتی پس از اعلام توافق نیز متن انگلیسی برنامه جامع اقدام مشترک در بیش از 150 صفحه منتشر شد.

کاهش تحریم ها به شرط انجام

تعهدات ایران

«جان کری» وزیر خارجه آمریکا، ساعاتی پس از اعلام توافق هسته ای در کنفرانس خبری گفت: ایران راکتورهای آب سنگین را به مدت دستکم 15 سال نخواهد ساخت.

کری افزود: بازرسان به تمام نقاط دسترسی خواهند داشت.

وی در ادامه گفت: کاهش تحریم های ایران زمانی شروع خواهد شد که به تعهدات خود عمل کند. اعتماد یک شبه اتفاق نمی افتد.

وزیر خارجه آمریکا تاکید کرد: کاهش تحریم ها به صورت مرحله ای اجرا خواهد شد.

کری تصریح کرد: این توافق خوبی است که ما به دنبال آن بودیم.

وی در ادامه گفت: ایران موافقت کرده است که برای مدت 15 سال در فردو غنی سازی نداشته باشد.

وزیر امور خارجه آمریکا افزود: در تأسیسات نطنز نیز به مدت 15 سال فقط غنی سازی 6/3 درصد و به مدت 10 سال فقط سانتریفیوژهای نسل اول فعالیت خواهند داشت.

کری تصریح کرد: ایران بدون این توافق می تواند ظرفیت غنی سازی خود را دوباره برساند.

وی در ادامه گفت: توافق کنونی با ایران می تواند در مقایسه با هرگونه جایگزین واقع گرایانه دیگری، محدودیت های بیشتری را برای برنامه هسته ای ایران پدید آورد.

وزیر خارجه آمریکا مدعی شد: مشکل ما هیچ وقت با مردم ایران نبوده است و درد و رنج هایی که مردم ایران در نتیجه تحریم ها متحمل می شوند را درک می کنیم اما توافق بر پایه اعتماد نیست بلکه بر پایه راستی آزمایی است.

کری افزود: توافق ایران و آژانس برای پاسخ دادن به مسئله ابعاد احتمالی نظامی، تهران را ملزم می کند که ظرف سه ماه به سوالات درباره پی ام دی پاسخ دهد و این برای کاهش تحریم ها ضروری و بنیادین است.

وی در ادامه با لحنی تهدیدآمیز گفت: اگر توافق هسته ای نقض شود، تحریم های آمریکا، اتحادیه اروپا و سازمان ملل به جای اولیه خود باز می گردد.

وزیر خارجه آمریکا در ادامه گفت: اوباما از همان روز اول که به ریاست جمهوری آمریکا منصوب شد، متعهد شد که ایران هرگز نمی تواند به سلاح هسته ای دست پیدا کند.

5+1 بر نحوه استفاده ایران از منابع حاصل از توافق نظارت می کند

رویترز در گزارشی نوشت: یک مقام آمریکایی پس از پایان مذاکرات هسته‌ای گفت که ایران به بیش از 100 میلیارد دلار از دارایی‌های بلوکه شده خود در خارج دسترسی خواهد یافت.

در ادامه گزارش آمده است: حدود ۱۵۰ میلیارد دلار از منابع مالی جمهوری اسلامی ایران در بانک‌های خارجی است که به دلیل تحریم‌های سیستم بانکی نتوانسته این منابع را به داخل منتقل کند.

در همین حال، «لوران فابیوس» وزیر خارجه فرانسه در اظهاراتی مداخله جویانه گفت: پاریس و گروه ۵+۱ به دقت بر نحوه استفاده ایران از منابع حاصل از توافق، نظارت خواهد داشت.

فابیوس افزود: انتظار می‌رود ظرف چند روز آینده قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل درباره توافق هسته‌ای صادر شود.

رویترز در گزارش دیگری نوشت: نتایج توافق با ایران را اشتباهی در ابعاد تاریخی توصیف کرده است.

رای گیری توافق هسته‌ای

در کنگره آمریکا، شاید شهریورماه

به گزارش فارس، «باب کورکر» رئیس کمیته روابط خارجی مجلس سنا گفت: کنگره احتمالاً تا ماه سپتامبر (شهریور) برای رأی‌گیری درباره توافقنامه هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ صبر خواهد کرد.

«بان کی مون» دبیر کل سازمان ملل در بیانیه‌ای اعلام کرد: سازمان ملل آماده همکاری با همه طرف‌ها برای اجرای توافق هسته‌ای است.

هاموند: توافق شامل محدودیت‌ها و بازرسی‌های سرسختانه است

«فیلیپ هاموند» وزیر خارجه انگلیس نیز در جمع خبرنگاران گفت: بعد از 10 سال مذاکرات سنگین، توافقی حاصل شد که محدودیت‌ها و بازرسی‌های سرسختانه‌ای بر برنامه هسته‌ای ایران تحمیل می‌کند.

هاموند افزود: امیدواریم و انتظار داریم این توافق گامی باشد در راستای تغییر در روابط ایران با همسایگانش در منطقه و جامعه بین‌المللی.

سخنگوی نخست وزیر انگلیس نیز در واکنش به حصول توافق میان ایران و گروه ۵+۱ گفت که این توافق فرصتی برای ایران است تا از مزایای اقتصادی آن بهره‌مند شود به شرطی که به تعهدات خود در این پروسه متعهد باشد.

به گزارش تسنیم، «سوزان رایس» مشاور امنیت ملی کاخ سفید نیز با اشاره به توافق هسته‌ای گفت: توافق هسته‌ای با ایران، توافق بسیار خوبی است.

«فرانک والتر اشتاین‌مایر» وزیر خارجه آلمان نیز در جمع خبرنگاران گفت: این یک روز تاریخی است، ما 35 سال عدم گفتگو و بیش از 12 سال از یک نزاع خطرناک را پشت سر گذاشتیم.

اشتاین‌مایر مدعی شد: توافق هسته‌ای ایران یک توافق خوب است. به این طریق ما به صورت قابل اعتماد و براساس راستی‌آزمایی توسعه سلاح‌های هسته‌ای از سوی ایران را کنار گذاشتیم.

کاخ کرملین نیز در بیانیه‌ای رسمی که به مناسبت پایان مذاکرات هسته‌ای در وین منتشر کرده است اعلام کرد: روسیه از توافقی که حاصل شد استقبال می‌کند. ما مطمئنیم که جهان امروز نفس راحتی کشید. ما از پیدا شدن راه حل براساس اصول توقف تدریجی و احترام متقابل که کشور ما قویاً از آن حمایت می‌کند راضی هستیم.

به گزارش فارس، خبرگزاری روسی ریانووستی مدعی شد که هیچ نامی از برداشتن فوری تحریم‌ها در سند مربوط به توافق نهایی بین ایران و ۵+۱ آورده نشده است.

بنابراین گزارش، برداشتن تحریم‌ها تنها پس از آن میسر خواهد بود که مسئله ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته‌ای ایران حل و فصل شود.

در همین حال، خبرگزاری ایتارتاس روسیه نیز به نقل از یک منبع که به نام و هویتش اشاره‌ای نکرده، ادعا کرد: ایران پذیرفته است که غنی‌سازی اورانیوم بالای 67/3 درصد را در ۱۵ سال انجام ندهد.

این منبع ناشناس همچنین مدعی شده است که محدودیت‌ها بر تحقیق و توسعه برنامه هسته‌ای ایران برای ۸ سال باقی خواهد ماند.